

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevur: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirskastjóri: Krisjan Dahl
Bláðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

oddagrein

Politiskur dugnaskapur

TÁ sitand landsstýri tók við og lögmaður legði fyrri við metingum sínum um komandi virkisár, legði hann stóran dent á at siga frá, hvussu tørvandi tað var at fáa skil á landsins umsiting, tí øll umsiting var so púra niðurslitin av tí, at teir, sum høvdu sitið við ábyrgðini av umsiting, so púra høvdu forsømt sína skyldu at syrgja fyrri at landsins mongu áhugamál vóruð røkt, so sum tey skuldu.

SÍÐANI tá hevur lögmaður ferð eftir ferð tikið upp aftur, at tað fer at taka sína tíð at fáa skil á aftur, har sum stígur var komin í, av hesum eftirlæti. Og tað hevur notið fast, ikki minst hjá sitandi landsstýri, sum hevur verið noytt til at brúka hópin av tíð til at fáa so nøkulunda á beint aftur, tað sum forsømt var. Vit vita um tær mongu arbeidsósemjurnar, sum eru ein av teimum forsømdu þortum, men eisini tey mongu politisku mál, sum bara vóru lögð til viks, tí at politiskur vilji ikki var til at gera sína skyldu, hetta var gjørt við at skjóta seg undir eina paragraff í tíð og úrtíð, og ein av teimum, sum kom við hesum undanfórslum aðru hvørja løtu, var formaðurin í Fólkaflakkinum, Jógvan Sundstein.

Tí er tað meira enn ovboðið, tá hann nú kemur við gremjingum sínum, um at so nógv mál koma á tingborð, nú tingið er so lítið saman, tí tað er eingin sum sigur, at tingið ikki skal arbeiða alt árið. Nýtt tingskleið verður ikki fyrr enn á ólavsøku og eingin sigur, at tingið ikki skal vera saman allar ársins mánaðar.

TÁ so hesin sami formaðurin gremur seg um at lögmaður brýtur tingskipanina, so er bert hartil at siga, at hetta er einki nýtt, tí hetta var í paragraf trettan landsstýrinum vanligur ósigur, og er tí einki annað enn eitt framhald, einki at forsvara, men tað tykir lítið veiggi vera í at koma við slíkum, tá ein sjálvur einki frægari er sjálvur.

SO umsitingardrálið í landsumsitingini hevur sína grund í tí dugnaloyssi, fyrra landsstýrið fæddi okkum út í og tað tekur sína tíð at rætta upp aftur.

MEN fá landsstýri hava avrikað so nógv sum hetta, tað sær tann, sum vil siggja.

jl.

tjákn og meiningar

KFS — móti kvinnuligum prestum

Tað hevur leingi glett meg, at føroyska heima-missionin mótvægis tí donsku tók eina positiva støðu, tá ið føroyska kirkjan fyrri góðum 10 árum síðani á fyrsta sinni fekk ein kvinnuligan prest.

Tíverri tykist henda positiva støða at vera í vanda ella í broyting skeiva vegin, um farast kann eftir teirri leið, ið ungdomsfelagsskapurin innan heimamissionina, KFS, tykist vilja halda.

Tá KFS soleiðis hevði ungdomslegu í Kvívík fyrri góðum ári síðani, og leiðarin av leguni frætti, at kvinnuligi presturin í bygdini skuldi hava gudstænastuna sunnumorgun, varð skipað fyrri andakt á sjálvi leguni, heldur enn at senda tey ungu í kirkju,

so sum sømdi seg felagsskapi, ið alment virkar á kirkjuligari grund.

Var hetta eitt eindomi ella ein misfatan, so var ið hvussu er møguleiki at gera tað gott aftur, tá KFS fyrri stuttum skipaði fyrri legu her norðuri í Hvalvík. Her var jú lagamanni at fingið júst kvinnuliga prestin í prestagjaldinum at tikið gudstænastuna — so kundi eingin framyvir grett orð um, at KFS, sum nú enn tá er vorðin sjálvstøðugur føroyskur felagsskapur, virkaði imóti teimum kvinnuligum prestunum, ið longu eru í Føroyum.

Men gakk! Eina var lagt við, at kvinnuligi presturin í prestagjaldinum mátti ikki luttaka í

gudstænastuni í Hvalvík-arkirkju tann sunnundagin, ið KFS hevði legu her.

Vegna tann atburð, ið KFS hevur sýnt her í prestagjaldinum, havi eg ikki viljað viðmælt at latið talvuna gingið fyrri KFS, hóast biðið er um tað, tí tað fer at verða tað sama sum at virka imóti minum starvsfelaga í prestagjaldinum.

Eg eri farin í bløðini við hesum skrivi, tí eg meti tað sum mína skyldu sum prestur at upplýsa kirkjufólki um, at stuðul til KFS er tað sama sum at stuðla teimum, ið eru og virka imóti kvinnuligum prestum.

Hvalvík á alheims-kvinnudegi
Martin Restorff
Jacobsen

Lomvigin hóttur

Ikki bert í Føroyum verður tosað um, at lomvigastovnurin er hóttur. Herfyri skrivaði danska blaðið »Fugle« grein um lomvigin, sum vit loyva okkum at endurprenta.

Lomvigen på katastrofekurs?

Af Finn Danielsen, Jan Durinck og Henrik Skov

Antallet af Lomvigen er raser så meget ned, at det kan ses. Her er samme klippede fotografier fra 1963 og 1983.

I vinter ligger der mindst 150.000-200.000 Lomvigen i de danske farvande. Der viste Ørnis Consults skibstællinger i oktober og november. Og dermed har denne nystartede kortlægning givet de første resultater. Det vigtigste område er det vestlige Skagerrak omkring Jyske Rev, hvor der vurderes at ligge sammenlagt 90.000-120.000 Lomvigen.

Undersøgelsen foretages i samarbejde med Vidtbiologisk Statens og Skov- og Naturstyrelsen, og det var miljøminister Chr. Christensen der røstede den. Hensigten er at få udpeget havområder med det mest udsatte af overflod. Alene kan blive beskyttet mod olieforurening.

Men glæden over disse nye resultater forsvinder hurtigt, når det ene alarmsignal efter det andet lyder fra Lomvigen ynglepåder i Norden.

I Norge er bestanden af Lomvigen i løbet af de sidste 20 år blevet reduceret med 75%. Alene i den største koloni i Frimarken er bestanden gået tilbage fra 110.000 par i 1960'erne til 4.000 par i 1986. På Bjørnøya, som ligger nord for Norge og rummer nogle af de største kolonier i Atlanten, meldes der i 1987 om en tilbagegang i ynglebestanden på knap 90% i forhold til året før.

Sidste sommer blev ynglebestanden på Færøerne optalt for Fiskerilaboratoriet i Tórshavn. Resultatet afslørede, at ynglebestanden også på Færøerne er blevet reduceret voldsomt. Den færøske bestand er i dag nede på 315.000 fugle. Optællingen i den svenske koloni viser en tilbagegang på 70-90% siden begyndelsen af 1950'erne.

Der er tale om den største tilbagegang i den nordiske havfugl-lefauna, siden Gejrfuglen blev udryddet i forrige århundrede. Bestanden af alkefugle er særligt fælsomme på grund af disse fugles ringe reproduktionshastighed. Lomvigen lægger kun et æg om året, og fuglen er først ynglefugtig i en alder af fem år.

Dansk Ornitologisk Forening undersøger alene områdene for Lomvigen tilbagegang i fiskernes garn. I Tromsø i Norge blev løbet af blot to uger i 1985 dræbte omkring 100.000 Lomvigen på denne måde.

Overfiskning af Lomvigen føder en uendelighed af alvorlige problemer for den nordiske bestand. I Barentshavet ved Norges nordkyst er den økologiske system brudt sammen. Den sidste meget talrige lille laksefisk Lødden er blevet fisket bort fra dette havområde, som er fire gange så stort som Norge. Resultatet er, at havfugle og sæler lider under en katastrofal mangel på føde. Man kan synes, at Barentshavet ligger fjænt fra de danske farvande. Men lade-

mangen i Barentshavet berører direkte havfuglene i vores farvande. Mindst en tredjedel af de Lomvigen, der overlever i Skagerrak, stammer fra ynglepåder i Nordnorge.

De norske myndigheder har nu områder indført stop for loddefiskeri i Barentshavet. Men bestanden af Lomvigen er så hårdt presset, at det er nødvendigt at sikre arten yderligere. De nordiske naturorganisationer mener derfor, at fiskeri med garn bør indstilles i de områder, hvor særligt mange Lomvigen forekommer. Desuden bør de vigtigste områder for Lomvigen friholdes for olieboringer i forbindelse med den omfattende olieforforskning i Barentshavet, der i øjeblikket planlægges.

På initiativ af Norsk Ornitologisk Forening, har Dansk Ornitologisk Forening, sammen med en række andre nordiske naturorganisationer, udarbejdet en folder til medlemmerne af Nordisk Råd. Den beskriver nøje den økologiske situation i Barentshavet, og hvad der bør gøres.

Forholdene i Nordnorge kan imidlertid ikke forklare den voldsomme tilbagegang i den færøske Lomvigen bestand.

Nordisk Råd bør derfor på sin næste møde i Oslo i marts 1988 tage initiativ til, at der bliver udarbejdet en fællesnordisk handlingsplan for Lomvigen, så vi i tide kan få vendt den katastrofale bestandsudvikling for denne art.

DØK kommenterer